

MINISTERIE VAN FINANCIËN

Directie Internationale Fiscale Zaken
B7 - 7567

ONDERWERP:

Betreft verschil van mening tussen de Minister van Justitie en de Staatssecretaris van Financiën over het al dan niet medewerken aan een spoedige totstandkoming van een Overeenkomst tussen de Lid-Staten van de EEG inzake wederzijdse bijstand tussen de onderscheiden douane-administraties, met Aanvullend Protocol en Protocol inzake toetreding van Griekenland.

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Verdragen
DVE/PA - 96763

's-Gravenhage, 5 juni 1967

TER BEHANDELING IN DE MINISTERRAAD

MINISTERRAAD

[9 JUNI 1967]

*Besproken en
afgedaan*

In november 1964 werd te Rome in beginsel overeenstemming bereikt over de tekst van de terzijde vermelde ontwerp-Overeenkomst en in maart 1967 werd eveneens te Rome de laatste hand daaraan gelegd. Aan de hand van een door de onderhandelaars opgestelde richtlijn werd een ontwerp-Toelichtende Nota samengesteld en aan de vijf medebetrokken bewindslieden te weten: van Economische Zaken, Landbouw en Visserij, Sociale Zaken en Volksgezondheid, Justitie en van Buitenlandse Zaken, toegezonden bij dezerzijdse brieven van 15 juli 1966, B5/8417 Dir. Int. Fiscale Zaken. Over dit ontwerp werd breedvoerig ambtelijk overleg gepleegd, doch voordat de hierbij gevoegde gewijzigde tekst voor de Toelichtende Nota ter uiteindelijke goedkeuring aan de vijf bewindslieden was toegezonden, had de toenmalige Minister van Justitie op 20 september 1966 aan de Staatssecretaris van Financiën doen weten dat het aanvankelijk bij hem bedenkingen ontmoette met deze Overeenkomst thans verdere voortgang te maken. De Minister van Justitie vervolgt zijn schrijven aldus:

" Wij hebben kortgeleden de ervaring opgedaan dat Frankrijk op abrupte wijze het overleg tussen de EEG-Lid-Staten heeft afgebroken over enige onderwerpen van samenwerking, welke voor de functionering van de gemeenschap deels essentieel, deels van groot belang zijn. In dit verband wijs ik in het bijzonder op de omstandigheid dat en ook op de manier waarop Frankrijk zich heeft teruggetrokken uit de voorbereiding van een verdrag over de strafrechtelijke samenwerking, welke reeds in een ver gevorderd stadium verkeerde.

Het is bekend, dat ik met de douane-samenwerkingsovereenkomst slechts heb kunnen instem-

-men-

" men in het vooruitzicht, dat zij te zijner tijd wordt vervangen door een algemene overeenkomst op het gebied van de administratieve samenwerking. De overwegingen, welke Frankrijk ervan hebben weerhouden verder aan de totstandkoming van de overeenkomst over de strafrechtelijke samenwerking mede te werken zijn echter evenzeer van toepassing op een overeenkomst voor de administratieve samenwerking en geven alle reden tot de veronderstelling, dat zelfs overleg over zulk een overeenkomst in de afzienbare toekomst niet te verwachten valt.

Ik meen dan ook, dat wij alvorens wij met de onderhavige overeenkomst verder voortgang maken, dienen te onderzoeken, of het Nederlandse belang deze bepaald vereist. Daarbij zijn dan naar mijn gevoelen belangrijke vragen, in hoeverre Nederland zijn behoeften op dit gebied ook door bilaterale samenwerking kan dekken en hoe Duitsland, België, Luxemburg en Italië zich tegenover deze overeenkomst opstellen.

Met betrekking tot dit laatste zal de komende vergadering van de directeur-generaal van de douane van de Lid-Staten een goede gelegenheid zijn een beter inzicht te verkrijgen.

Daarom zou ik er prijs op stellen, indien na deze vergadering een gesprek zou plaatsvinden tussen de betrokken ministers en staatssecretarissen, waarin onze positie ten aanzien van de overeenkomst nader wordt bezien."

De Staatssecretaris van Financiën antwoordde bij brief van 16 november 1966 hierop als volgt:

" Met belangstelling nam ik kennis van Uw in de brief van 20 september 1966, Stafaf. Wetg. Publ. r. nr. 384/666 neergelegde bedenking om met de terzijde vermelde overeenkomst thans verdere voortgang te maken.

In Uw brief wordt gesuggereerd in de komende vergadering van de directeuren-generaal van de douane van de Lid-Staten te trachten een beter inzicht te krijgen in hoeverre Nederland zijn behoeften op het gebied van de samenwerking ook door bilaterale samenwerking kan dekken. Afgezien echter van de vraag of dit gezelschap de meest aangewezen instantie is om de door U naar voren gebrachte gedachten, die onvermijdelijk ter tafel zouden komen, aan de orde te stellen, is het mij bekend dat de andere Lid-Staten veel voor het spoedig sluiten van de onderwerpelijke overeenkomst voelen.

Tegen de bovenbedoelde gedachten bestaan overigens dezerzijds bezwaren. De per 1 juli 1968 te verwezenlijken EEG-douane-unie maakt samenwerking van alle betrokken douane-administraties noodzakelijk. Een zo uniform mogelijke toepassing door de Lid-Staten van in de douane-unie overeengekomen spelregels is van belang zowel voor de Lid-Staten afzonderlijk als voor deze gezamenlijk. Bovendien zijn projecten waarbij Nederland groot belang heeft, zoals de invoering van een soepel toepasbaar doorvoerregime, de opheffing van een papierwinkel als de preferentiecertificaten en de opheffing van de binnengrenzen, niet te verwezenlijken zonder samenwerking tussen alle betrokken douane-administraties. Ik moge voorts nog wijzen op het betrekkelijk beperkte belang van de onderwerpelijke overeenkomst voor strafrechtelijke samenwerking. De overeenkomst houdt zich

" immers slechts bezig met administratieve samenwerking en "komt dan ook niet wezenlijk op het gebied van de samenwerking op strafrechtelijk terrein, al zijn er wel enige aanrakingspunten", zoals het in overleg met ook Uw Ministerie opgestelde ontwerp van de Toelichtende Nota vermeldt. Mede hierom dienen wij, dacht ik, ons wel af te vragen of het voorzichtig is gedachten als door U naar voren gebracht aan de andere Lid-Staten voor te leggen in verband met de mogelijkheid dat daarop het verwijt komt, dat Nederland bij wijze van represaille de samenwerking in EEG-verband onnodig zou tegenwerken.

Gezien deze principiële-politieke implicatie ben ik van mening, dat eerst door ons te zamen met de betrokken Staatssecretaris van het Ministerie van Buitenlandse Zaken overleg dient te worden gepleegd, voordat deze zaak eventueel nog aan de overige mede-ondertekenende bewindslieden, al dan niet in het verband van de Ministerraad, wordt voorgelegd.

Indien U met zodanig voorafgaand overleg van ons drieën instemt, zal ik gaarne het initiatief tot het houden van een bespreking nemen en de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken van onze briefwisseling in kennis stellen."

De ~~huidige~~ Minister van Justitie zette de gedachtenwisseling op 16 januari 1967 voort met een brief van de volgende inhoud:

" Naar aanleiding van nevenvermelde brief van de laatstelijk als zodanig opgetreden Staatssecretaris van Financiën moge ik onder Uw aandacht brengen, dat ik mij met de bedenkingen, die mijn ambtsvoorganger tegen de betrokken ontwerp-overeenkomst koesterde, goeddeels kan verenigen. Gaarne zou ik daarom vernemen, of U ten deze de inzichten van de Staatssecretaris deelt. Indien dit het geval is, lijkt mij een gesprek tussen alle bij de ontwerp-overeenkomst betrokken ministers en staatssecretarissen gewenst. Ik zou dit gesprek dus niet willen beperken tot de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken en ons beiden.

Mocht U met zulk een gesprek instemmen, dan zal ik het op prijs stellen, als U daartoe het initiatief wilt nemen.

Afschrift dezes zend ik aan de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken."

MINISTERIE VAN FINANCIEN

- 4 -

Hierop berichtte de toenmalige Minister van Financiën aan Justitie, dat hij de inzichten van de voormalige Staatssecretaris van Financiën deelde en het wenselijk achtte dat de overeenkomst zo spoedig mogelijk tot stand zou komen. Daarbij stelde hij meergenoemde bewindsman voor om het gesprek tussen de bij de ontwerp-Overeenkomst betrokken ministers en staatssecretarissen te doen plaats hebben in de Ministerraad. De Minister van Justitie stemde met deze gang van zaken in.

Ingeval de Ministerraad instemt met een spoedige totstandkoming van de Overeenkomst met bijbehorende protocollen, verzoeken de ondergetekenden - er van uitgaande dat de andere rechtstreeks mede betrokken bewindslieden spoedshalve met deze gang van zaken instemmen - de Ministerraad zijn goedkeuring te hechten aan de ondertekening van de Overeenkomst en de protocollen alsmede aan de voor de Staten-Generaal bestemde toelichtende nota.

DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIEN,
w.g.F.H.M. Grapperhaus

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
w.g. J. Luns

Betreft ondertekening en stilzwijgende parlementaire goedkeuring van een Overeenkomst tussen de Lid-Staten van de E.E.G. inzake wederzijdse bijstand tussen de onderscheiden douaneadministraties, met Aanvullend Protocol en Protocol inzake toetreding van Griekenland. Ingezonden door de Staatssecretaris van Financiën en de Minister van Buitenlandse Zaken.

TER BEHANDELING IN DE MINISTERRAAD

TOELICHTENDE NOTA

1. Inleiding

De bij het Verdrag van Rome van 25 maart 1957 (laatstelijk Trb. 1962, 104) opgerichte Europese Economische Gemeenschap beoogt door de instelling van een gemeenschappelijke markt en het geleidelijk tot elkaar brengen van het economische beleid van de Lid-Staten, onder meer de ontwikkeling van de economische activiteit binnen de gehele gemeenschap te bevorderen. In verband hiermede omvat de activiteit der Gemeenschap, onder de voorwaarden en andere bepalingen van het Verdrag, de opheffing van de belemmeringen op het vrije verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal, de totstandbrenging van een gemeenschappelijk douanetarief en een gemeenschappelijke handelspolitiek ten opzichte van derde-staten, het totstandbrengen van een gemeenschappelijk beleid op de gebieden van de landbouw en van het vervoer, alsmede de invoering van een regime ter waardeborging van een onvervalste mededinging binnen de EEG-markt. De activiteit der Gemeenschap vindt onder meer haar uitdrukking enerzijds in het vaststellen van regelingen van de Gemeenschap zelf, anderzijds in het aan elkaar aanpassen van nationale wettelijke en administratieve voorschriften.

Voor de Lid-Staten van de EEG is een juiste en zo uniform mogelijke toepassing van deze bepalingen van grote betekenis. Het toezicht op de naleving ervan gaat niet alleen de regeringen der Lid-Staten afzonderlijk aan, doch is tevens, in verband met de verwezenlijking van de gemeenschappelijke doelstellingen, neergelegd in het Verdrag van Rome, van groot belang voor de Lid-Staten gezamenlijk. Dit gezamenlijk belang brengt met zich mede dat in de Lid-Staten een wezenlijke behoefte aan samenwerking tussen de onderscheiden administratieve diensten groeiende is.

Een zodanige behoefte doet zich thans reeds sterk gevoelen op het gebied van de toepassing van de wettelijke bepalingen en voorschriften betreffende de in-, uit- en doorvoer van goederen, zowel die welke de douanerechten, alsmede de belastingen en heffingen van andere aard betreffen als die welke verboden of beperkingen van het grensoverschrijdende goederenverkeer inhouden, dan wel de controle op die gebieden regelen. Dit hangt uiteraard samen met de vorderingen, welke de Gemeenschap heeft gemaakt in de richting van een douane-unie en verdere voorzieningen van geleidelijke opheffing van de binnengrenzen.

De Beneluxlanden zijn de Europese Economische Gemeenschap in deze reeds voorgegaan. Op 5 september 1952 sloten zij het Verdrag nopens samenwerking op het stuk van douanen en accijnzen (laatstelijk Trb. 1961, 17), op 16 maart 1961 het Verdrag over de samenwerking inzake de regeling van de in-, uit- en doorvoer (Trb. 1961, 44) en op 25 mei 1964 het Verdrag tot wederzijdse bijstand inzake de heffing van de omzetbelasting,

de overdrachtstaxen en soortgelijke belastingen (Trb. 1964, 133). Momenteel is een verdrag in voorbereiding dat in administratieve samenwerking tussen de drie landen op het gehele terrein van de Benelux Economische Unie voorziet. Het is daarbij de opzet de voornoemde verdragen in dit algemene verdrag te doen opgaan.

Het denkbeeld van een douanesamenwerkingsovereenkomst tussen de zes landen heeft zich ontwikkeld uit het periodieke overleg van de douaneadministraties der Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen op het niveau van de desbetreffende Directeuren-Generaal. Uit het in tegenwoordigheid van een vertegenwoordiger van de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap voortgezette overleg bleek dat de behoefte aan een zodanige overeenkomst dringend was geworden. Voor regeling van de praktische samenwerking tussen de nationale administraties in de geëigende omvang en uitwerking bieden de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen geen rechtstreekse grondslag, zodat ten deze de figuur van een overeenkomst tussen de Lid-Staten is gekozen.

Naar gelang de beginselen van het Verdrag van Rome steeds verder in praktijk worden gebracht, zal naar alle waarschijnlijkheid blijken, dat ook op andere door de Gemeenschapsverdragen bestreken gebieden dan die waarop de onderhavige Overeenkomst betrekking heeft een steeds grotere behoefte aan regelingen voor de onderlinge samenwerking van de administraties der Lid-Staten ontstaat. Het tot stand brengen van verscheidene bijzondere regelingen voor die diverse gebieden is echter niet zonder bedenkingen. Het gevaar bestaat immers, dat dan afbreuk wordt gedaan aan een wenselijke eenheid van opvatting en van toepassing en zelfs aan de duidelijkheid van zodanige gelijksoortige regelingen. Het kan ook tot vragen omtrent haar onderlinge verhouding aanleiding geven.

Uit dien hoofde zou het dan ook de voorkeur verdienen indien te zijner tijd een algemene overeenkomst, zoals thans voor de Benelux Economische Unie in voorbereiding is, inzake de samenwerking tussen de nationale administraties van de zes landen zou worden tot stand gebracht, welke overeenkomst dan betrekking zou moeten hebben op de uitvoering van alle regelingen en voorschriften, die verband houden met de verwezenlijking van de doelstellingen van de Gemeenschap. De materie van de onderhavige overeenkomst zou in zulk een algemene overeenkomst kunnen worden ingebracht.

2. Algemeen

De bijgaande Overeenkomst voorziet blijkens artikel 1 in verband met artikel 2 in wederzijdse verlening van bijstand door de bevoegde nationale diensten:

- a) voor een juiste heffing van douanerechten en alle andere wegens in- en uitvoer van goederen geheven belastingen. Hieronder vallen mede heffingen, welke door toepassing van het EEG-verdrag zijn ingesteld;
- b) ter voorkoming, opsporing en bestrijding van strafbare feiten ter zake van de onder a bedoelde belastingen en heffingen, dan wel ter zake van de in-, uit- of doorvoer van goederen voor zover niet bedoeld onder a.

De Overeenkomst regelt nauwkeurig, hoever de samenwerking strekt en beperkt zich daarbij tot maatregelen die voor een doeltreffende samenwerking noodzakelijk zijn.

De Overeenkomst houdt zich slechts bezig met administratieve samenwerking en komt dan ook niet wezenlijk op het gebied van de samenwerking op strafrechtelijk terrein, al zijn er, m.n. in de artikelen 8 en 13, met de strafrechtelijke samenwerking enige aanrakingspunten. Overeenkomsten op dit laatste gebied (zoals het op 13 december 1957 te Parijs tot stand gekomen Europees Verdrag betreffende uitlevering, het op 20 april 1959 te Straatsburg tot stand gekomen Europees Verdrag aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken en het op 27 juni 1962 te Brussel gesloten Beneluxverdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken (Bijl. Hand. II, 1964/65 - 8054) worden door haar niet aangetast.

Dit hangt hiermede samen, dat de Overeenkomst aan de bevoegde administraties op het nationale vlak geen bevoegdheden toekent. Hieruit volgt, dat b.v. verlening van medewerking, welke toepassing van strafprocedurale dwangmiddelen met zich medebrengt, slechts op de grondslag van de internationale regelingen op het gebied van de rechtshulp in strafzaken kan plaats vinden.

3. Nadere toelichting

Artikelen 1 en 2

Het begrip "douane-administratie" heeft in dit Verdrag een gekwalificeerde betekenis. Er wordt onder verstaan elke nationale autoriteit, welke belast is met de uitvoering van de regelingen, waarop de in deze Overeenkomst omschreven samenwerking betrekking heeft. Dit zal in een aantal gevallen de nationale douanedienst zijn, doch niet in alle Lid-Statens is de uitvoering van alle hier bedoelde regelingen aan de douanedienst opgedragen.

Door het bepaalde in artikel 1, tweede lid, wordt bereikt, dat het toepassingsgebied van de Overeenkomst in alle Lid-Statens gelijk is, ondanks een verschillende verdeling van competenties over de onderscheidene nationale diensten onderling van die Statens.

Evenals het begrip "douane-administratie" heeft de term "douanewetten" een ruimere betekenis dan die welke daaraan normaliter wordt toegekend. De term "heffing" in artikel 1, eerste lid, en in nog andere bepalingen van de Overeenkomst (b.v. artikel 4) moet uitgebreid worden uitgelegd en omvat o.m. ook mogelijke terugbetalingen van rechten, heffingen en andere belastingen. Aangetekend zij nog, dat de term "alle andere belastingen" in artikel 2 eveneens extensief dient te worden geïnterpreteerd en bijvoorbeeld de bij invoer geheven accijnzen en omzetbelasting omvat. Belastingen voor bijzondere bewezen diensten, zoals retributies voor administratieve werkzaamheden, vallen hier echter niet onder.

Onder de werking van de Overeenkomst vallen ten gevolge van de definitie in ruime zin van de term "douanewetten" regelingen inzake in-, uit- en doorvoer van goederen, hoofdzakelijk betreffende:

- a. belastingen;
- b. landbouwheffingen;
- c. verboden, beperkingen en controle van het grensoverschrijdende goederenverkeer ter bescherming van economische (landbouweconomische daaronder begrepen), veterinaire en fytosanitaire belangen, van de binnenlandse veiligheid en van de volksgezondheid.

De Nederlandse diensten die in de eerste plaats in aanmerking komen voor samenwerking in de zin van de Overeenkomst zijn: de Dienst der In-

voerrechten en Accijnzen van het Ministerie van Financiën, de Algemene Inspectiedienst van het Ministerie van Landbouw en Visserij en de Economische Controledienst van het Ministerie van Economische Zaken.

Artikel 3

Teneinde een regelmatig goederenverkeer tussen de Staten die partij zijn bij de Overeenkomst te bevorderen, streven deze er naar de taken en de uren van openstelling van de aan hun gemeenschappelijke grenzen gelegen douanekantoren met elkaar in overeenstemming te brengen.

Artikel 4

Deze bepaling regelt het verlenen van bijstand ter zake van het heffen van douanerechten en andere wegens in- of uitvoer verschuldigde belastingen voor zover betreft het verstrekken van gegevens. Op verzoek worden de desbetreffende gegevens medegedeeld; deze moeten in het bijzonder de vaststelling van de douanewaarde en tariefsoort van de goederen vergemakkelijken.

Artikelen 5 en 6

Deze bepalingen bevatten maatregelen, ten doel hebbende strafbare feiten op het stuk van de douanewetten te voorkomen c.q. op te sporen. Krachtens artikel 5 wisselen de douane-administraties lijsten van goederen uit ten aanzien waarvan, naar uit ervaring bekend is, dikwijls fraude wordt gepleegd. Voorts houden zij binnen haar dienstgebied een bijzonder toezicht op de in artikel 6 genoemde omstandigheden, waaruit fraude ten nadele van een andere overeenkomstsluitende partij zou kunnen voortvloeien. In het bijzonder is hier gedacht aan het grensgebied. De beperking "in de mate van het mogelijke" in artikel 6 betreft zowel de juridische als de feitelijke mogelijkheid.

Artikel 7

Bij uitvoer wordt dikwijls b.v. verrekening van accijnzen en invoerrechten toegestaan, of worden zekerheidsstellingen (b.v. voor goederen bestemd voor doorvoer of tijdelijke invoer) opgeheven. Twijfel of deze goederen werkelijk naar een andere overeenkomstsluitende Staat zijn uitgevoerd kan in het algemeen worden weggenomen, wanneer de douane-administratie van een andere Staat verklaart dat de goederen op regelmatige wijze zijn grondgebied zijn binnengebracht. Voor wat betreft uitvoer naar de overeenkomstsluitende Staten is daarom in dit artikel bepaald, dat de douane-administraties elkaar op verzoek certificaten, houdende zodanige verklaringen verschaffen.

Artikelen 8, 9 en 10

Teneinde fraude met succes te bestrijden delen de douane-administraties elkaar concrete gegevens ten aanzien van verdachte handelingen mede, wisselen algemene inlichtingen uit, in het bijzonder betreffende hun gebleken nieuwe middelen en werkwijzen waardoor strafbare feiten op het stuk van de douanewetten zouden kunnen worden begaan, en stellen haar opsporingsdiensten in de gelegenheid rechtstreeks betrekkingen met elkaar te onderhouden. Deze maatregelen dienen er zowel toe strafbare feiten te voorkomen, als deze te ontdekken.

Artikel 11

Opsporingsonderzoeken kunnen worden vergemakkelijkt en bespoedigd indien de opsporingsambtenaren zelf documenten op de douanekantoren van een andere overeenkomstsluitende Staat kunnen inzien. Dit artikel staat een zodanige raadpleging toe, onder voorwaarde dat de douane-administratie van die andere Staat er in toestemt.

Artikel 12

Dit artikel bepaalt, dat de douane-administraties op verzoek hun ambtenaren kunnen machtigen voor gerechtelijke instanties of autoriteiten van het verzoekende land te verschijnen en verklaringen af te leggen als getuige of deskundige. De ambtenaren treden op binnen de grenzen van hun machtiging. Het artikel laat hun recht zich voor het afleggen van een verklaring te verschonen op gronden, niet ontleend aan hun hoedanigheid van ambtenaar, onverlet.

Artikelen 13 en 14

Op de verhouding van de administratieve en justitiële samenwerking en, in verband hiermede, op de betekenis van artikel 13 werd hierboven reeds ingegaan.

Dank zij hun bijzondere kennis van zaken kunnen de opsporingsambtenaren van de verzoekende administratie er dikwijls toe bijdragen de zaak snel en grondig op te helderen. Artikel 14 bepaalt daarom dat zij met goedvinden van de bevoegde ambtenaren van de douane-administratie van de aangezochte Staat aanwezig kunnen zijn bij onderzoeken, te verrichten door ambtenaren van die Staat. Zij hebben slechts een raadgevende taak; het onderzoek wordt verricht door de ambtenaren van de aangezochte Staat.

Artikel 15

Dit artikel heeft ten doel buiten twijfel te stellen dat de op grond van de Overeenkomst verkregen inlichtingen en documenten als bewijsmiddel kunnen worden gebruikt. Hun bewijskracht en gebruik in rechte (b.v. de vraag of zij ter terechtzitting mogen worden voorgelezen) worden bepaald door het nationale recht van de bijstandverzoekende Staat.

Artikel 17

Naar het buitenland zenden van stukken en beslissingen van de douane-administratie geschiedt thans in het algemeen langs diplomatieke weg. Dit artikel voorziet in een snellere en eenvoudiger procedure.

Artikel 18

Uit hoofde van administratieve vereenvoudiging wordt afstand gedaan van terugbetaling van kosten, met uitzondering van aan deskundigen uitgekeerde - in de praktijk dikwijls hoge - vergoedingen.

Artikel 19 en het Aanvullend Protocol

Deze bepalingen betreffen bijzondere redenen waarom en bijzondere gevallen waarin bijstand geheel of gedeeltelijk kan worden geweigerd.

Artikel 19 sluit aan bij het reeds eerder genoemde Europese Verdrag aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken, en ziet op de openbare orde en andere wezenlijke belangen van de Staat. Bijgevolg kan bijstand worden geweigerd wanneer de strafbare feiten waaromtrent deze bijstand wordt gevraagd, van politieke aard zijn.

Onder nummer 1 van het Protocol is vastgelegd, dat van banken of daarmee gelijkgestelde inrichtingen verkregen gegevens niet behoeven te worden verstrekt.

Inlichtingen die nodig zijn voor de heffing van de douanerechten, de inning van heffingen en voor de opsporing van strafbare feiten betreffen vaak handelingen van exporteurs en importeurs. Een algemene regel die

weigering tot het verschaffen van inlichtingen op grond van een ondernemingsgeheim mogelijk maakte, zou het toepassingsgebied van de Overeenkomst wel zeer beperken.

Om niettemin in afzonderlijke gevallen met bijzondere omstandigheden rekening te kunnen houden is onder 2 van het Protocol bepaald, dat de aangezochte douane-administratie op de aldaar genoemde grond kan weigeren, aan een verzoek om inlichtingen te voldoen. In zulke gevallen heeft op verzoek van de verzoekende Staat een mondelinge gedachtenwisseling over de weigering van bijstand plaats. Hierdoor zal worden bereikt dat van deze voorbehoudsclausule slechts in wezenlijk daarvoor in aanmerking komende gevallen zal worden gebruik gemaakt.

Van Nederlandse zijde is in de op 25-27 november 1964 te Rome gehouden bijeenkomst van deskundigen betreffende de onderhavige Overeenkomst verklaard, dat het Koninkrijk zich krachtens artikel 19 niet verplicht acht de in de Overeenkomst voorziene bijstand te verlenen in die gevallen, waarin dit in strijd zou zijn met het beginsel "non bis in idem" in strafzaken, omdat het zodanige bijstand als een aantasting van de openbare orde aanmerkt.

Artikel 20

Aangezien de in de Overeenkomst bedoelde inlichtingen en documenten dikwijls van vertrouwelijke aard zijn, moet tegen misbruik daarvan worden gewaakt. Het eerste lid bepaalt daarom dat de verkregen inlichtingen en documenten in beginsel slechts voor de heffing van douanerechten en andere soortgelijke belastingen of voor het voorkomen, opsporen of vervolgen van strafbare feiten betreffende douane-bepalingen mogen worden gebruikt. Bij uitzondering mogen ze worden medegedeeld aan andere personen dan aan hen die belast zijn met de bovenbedoelde taken, namelijk indien de autoriteit, die de gegevens heeft verstrekt, daartoe uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven en voor zover de wetgeving van de Staat die de gegevens heeft ontvangen, zich niet daartegen verzet. Dit heeft tot gevolg dat, zonder toestemming van de verstrekkende buitenlandse autoriteit, zelfs aan een nationale wettelijke verplichting tot verstrekking van gegevens aan bepaalde autoriteiten (b.v. rechterlijke of belasting-autoriteiten), slechts mag worden voldaan, indien die verplichting de doeleinden der Overeenkomst dient. In het bijzonder staan de bepalingen van artikel 20 aan toepassing van die van artikel 15 niet in de weg.

Artikel 23

De Overeenkomst sluit een nauwere samenwerking op grond van andere overeenkomsten of akkoorden tussen sommigen der overeenkomstsluitende partijen niet uit. Voor Nederland kunnen in dit opzicht van belang zijn de in de inleiding van deze nota genoemde, reeds tot stand gekomen of alsnog tot stand te brengen Benelux-overeenkomsten op het stuk van de gerechtelijke en administratieve samenwerking.

Het Aanvullende Protocol is reeds ter sprake gekomen bij de behandeling van artikel 19 van de Overeenkomst.

Protocol betreffende de toetreding van Griekenland

Dit Protocol stelt de mogelijkheid open van toetreding door Griekenland in zijn hoedanigheid van aan de Europese Economische Gemeenschap geassocieerde Staat. Het Protocol werd tegelijkertijd met de Overeenkomst ondertekend. Het verzoek tot de totstandkoming ervan is van Griekenland uitgegaan.

OVEREENKOMST

tussen België, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland inzake wederzijdse bijstand tussen de onderscheiden douane-administraties.

De Regeringen van de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap,

Overwegende, dat strafbare feiten op het stuk van de douanewetten nadeel toebrengen aan de economische en fiscale belangen van hun onderscheiden landen alsook aan de rechtmatige belangen van handel, nijverheid en landbouw, en dat zij de doeleinden van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen in gevaar brengen,

Overwegende, dat het, om eenvormige toepassing van bij die Verdragen voorziene tarieven te waarborgen, van belang is een juiste heffing van douanerechten te verzekeren,

Ervan overtuigd, dat de strijd tegen strafbare feiten op het stuk van de douanewetten en het streven naar grotere juistheid in de toepassing van de douanerechten doeltreffender worden door samenwerking tussen de douane-administraties,

Verlangende de ontwikkeling en de werking van de douane-unie tussen de Overeenkomstsluitende Staten veilig te stellen door nauwe samenwerking tussen de douane-administraties,

zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

1. De Overeenkomstsluitende Staten verlenen elkaar wederzijds bijstand, door tussenkomst van hun douane-administraties en onder de hierna vermelde voorwaarden, ter verzekering van een juiste heffing van douanerechten en andere wegens in- of uitvoer geheven belastingen, en ter voorkoming, opsporing en bestrijding van strafbare feiten op het stuk van de douanewetten.

2. Indien evenwel in een Overeenkomstsluitende Staat de bevoegdheid tot uitvoering van sommige bij deze Overeenkomst bedoelde bepalingen bij een andere autoriteit dan de douane-administratie berust, wordt deze autoriteit voor de toepassing van de Overeenkomst als douane-administratie aangemerkt. De Overeenkomstsluitende Staten verstrekken elkaar daartoe de nodige inlichtingen.

Artikel 2

Voor de toepassing van deze Overeenkomst wordt onder douane-wetten verstaan de wettelijke bepalingen en voorschriften inzake de in-, uit- en doorvoer, zowel die welke de douanerechten en alle andere belastingen betreffen als die welke de maatregelen inzake verboden, beperkingen en controle betreffen. De uitdrukking "douanerechten" omvat mede de heffingen welke bij toepassing van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap zijn ingesteld.

Artikel 3

De douane-administraties van de Overeenkomstsluitende Staten streven er naar de attributen en de uren van openstelling van de aan hun gemeenschappelijke grenzen gelegen douanekantoren met elkaar in overeenstemming te brengen.

Artikel 4

1. De douane-administraties van de Overeenkomstsluitende Staten doen elkaar, op verzoek, mededeling van alle gegevens welke de juiste heffing van de douanerechten en andere wegens in- of uitvoer geheven belastingen kunnen verzekeren, en meer in het bijzonder van die gegevens, welke de vaststelling van de douanewaarde en de tariefsoort van de goederen kunnen vergemakkelijken.

2. Indien de aangezochte administratie niet over de gevraagde gegevens beschikt, doet zij onderzoeken instellen binnen het raam van de wettelijke bepalingen en voorschriften welke in haar land van toepassing zijn bij de heffing van douanerechten en andere wegens in- of uitvoer geheven belastingen.

Artikel 5

De douane-administraties van de Overeenkomstsluitende Staten wisselen lijsten uit van goederen, waarvan bekend is dat ze bij de in-, uit- of doorvoer het voorwerp uitmaken van in strijd met de douanewetten plaatshebbend goederenverkeer.

Artikel 6

De douane-administratie van elke Overeenkomstsluitende Staat houdt, uit eigen beweging of op verzoek en in de mate van het mogelijke, binnen haar dienstgebied een bijzonder toezicht:

- a. op de bewegingen, inzonderheid op het betreden en het verlaten van het grondgebied, van personen die er van worden verdacht beroepsmatig of herhaaldelijk strafbare feiten te begaan op het stuk van de douanewetten van een andere Overeenkomstsluitende Staat;
- b. op de plaatsen waar abnormale voorraden goederen worden aangelegd ten aanzien waarvan het vermoeden bestaat dat deze slechts dienen voor een verkeer dat in strijd is met de douanewetten van een andere Overeenkomstsluitende Staat;
- c. op de verplaatsingen van goederen ten aanzien waarvan door een andere Overeenkomstsluitende Staat is medegedeeld dat ze het voorwerp uitmaken van een voor deze Staat bestemd omvangrijk verkeer dat in strijd is met zijn douanewetten;
- d. op voertuigen, schepen of luchtvaartuigen waarvan vermoed wordt dat ze worden gebruikt voor het begaan van strafbare feiten op het stuk van de douanewetten van een andere Overeenkomstsluitende Staat.

Artikel 7

De douane-administraties van de Overeenkomstsluitende Staten verschaffen elkaar, op verzoek, elk certificaat waarin wordt vastgesteld dat goederen, welke uit een Overeenkomstsluitende Staat naar een andere Overeenkomstsluitende Staat zijn uitgevoerd, op regelmatige wijze het grondgebied van deze laatste Staat zijn binnengebracht en waarin, in voorkomend geval, het douaneregime is aangeduid waaronder de goederen zijn aangegeven.

Artikel 8

De douane-administratie van elke Overeenkomstsluitende Staat doet, uit eigen beweging of op verzoek, aan de douane-administratie van een andere Overeenkomstsluitende Staat mededeling, in de vorm van rapporten, processen-verbaal of voor eensluidend gemaakte afschriften van documenten, van alle gegevens waarover zij beschikt met betrekking tot vastgestelde of voorgenomen handelingen welke een strafbaar feit op het stuk van de douanewetten van laatstbedoelde Staat uitmaken of doen vermoeden.

Artikel 9

De douane-administratie van elke Overeenkomstsluitende Staat doet aan de douane-administraties van de andere Overeenkomstsluitende Staten mededeling van alle gegevens welke hun van nut kunnen zijn en welke betrekking hebben op strafbare feiten op het stuk van de douanewetten en in het bijzonder op nieuwe middelen of werkwijzen aangewend om deze te begaan; zij zendt hun afschriften van of uittreksels uit de rapporten opgemaakt door haar opsporingsdiensten welke betrekking hebben op aangewende bijzondere handelwijzen.

Artikel 10

De douane-administraties van de Overeenkomstsluitende Staten stellen haar opsporingsdiensten in de gelegenheid rechtstreekse betrekkingen te onderhouden om door uitwisseling van gegevens de voorkoming, opsporing en bestrijding van strafbare feiten op het stuk van de douanewetten van hun onderscheiden landen te vergemakkelijken.

Artikel 11

De ambtenaren van de douane-administratie van een Overeenkomstsluitende Staat kunnen, mits behoorlijk gemachtigd en met toestemming van de douane-administratie van een andere Overeenkomstsluitende Staat, voor de doeleinden van deze Overeenkomst, op de kantoren van laatstbedoelde administratie gegevens putten uit de geschriften, registers en andere documenten welke aldaar berusten voor de toepassing van de douanewetten. Deze ambtenaren zijn gerechtigd afschrift te nemen van die geschriften, registers en andere documenten.

Artikel 12

Op verzoek van de gerechtelijke instanties of de autoriteiten van een Overeenkomstsluitende Staat, belast met de vervolging of berechting van strafbare feiten op het stuk van de douanewetten, kunnen de douane-administraties van de andere Overeenkomstsluitende Staten hun ambtenaren machtigen om als getuige of deskundige voor die gerechtelijke instanties of autoriteiten te verschijnen. Binnen de grenzen vastgelegd in de machtiging, leggen deze ambtenaren getuigenis af met betrekking tot hetgeen zij in de uitoefening van hun functie hebben waargenomen. Het verzoek om verschijning moet in het bijzonder aangeven in welke aangelegenheid en in welke hoedanigheid de ambtenaar zal worden gehoord.

1. Op verzoek van de douane-administratie van een Overeenkomstsluitende Staat gaat de douane-administratie van de aangezochte Staat over tot ambtelijke onderzoeken en doet zij in het bijzonder personen, gezocht in verband met het plegen van strafbare feiten op het stuk van de douanewetten, alsmede getuigen en deskundigen horen. Zij doet aan de verzoekende administratie mededeling van de resultaten van deze onderzoeken.

2. Deze onderzoeken worden verricht in overeenstemming met de wetten en voorschriften welke in de aangezochte Staat van toepassing zijn.

Artikel 14

De ambtenaren van de douane-administratie van een Overeenkomstsluitende Staat, bevoegd tot opsporing van strafbare feiten op het stuk van de douanewetten, kunnen op het grondgebied van een andere Overeenkomstsluitende Staat, met goedvinden van de bevoegde ambtenaren van de douane-administratie van die Staat, aanwezig zijn bij de ambtshandelingen welke die ambtenaren met het oog op het opsporen en het constateren van dergelijke feiten verrichten wanneer deze feiten voor de eerstbedoelde administratie van belang zijn.

Artikel 15

De douane-administraties van de Overeenkomstsluitende Staten kunnen zowel in hun processen-verbaal, rapporten en getuigenissen als bij procedures en vervolgingingen in rechte de volgens de bepalingen van deze Overeenkomst verkregen gegevens en geraadpleegde documenten als bewijsmiddel aanvoeren. De bewijskracht van die gegevens en documenten alsmede het gebruik ervan in rechte worden door het nationale recht beheerst.

Artikel 16

Wanneer de ambtenaren van de douane-administratie van een Overeenkomstsluitende Staat zich, in de gevallen voorsien in deze Overeenkomst, bevinden op het grondgebied van een andere Overeenkomstsluitende Staat, moeten zij te allen tijde hun ambtelijke kwaliteit kunnen aantonen. Zij genieten op dit grondgebied de bescherming welke de wetten en voorschriften van deze Staat toekennen aan de ambtenaren van zijn douane-administratie. Met betrekking tot de strafrechtelijke gevolgen van strafbare feiten welke ten aanzien van hen zouden worden begaan of welke zij zelf zouden begaan, staan zij gelijk met laatstbedoelde ambtenaren.

Artikel 17

Op verzoek van de douane-administratie van een Overeenkomstsluitende Staat gaat de douane-administratie van de aangezochte Staat, met inachtneming van de in die Staat van kracht zijnde regels en door tussenkomst van de bevoegde autoriteiten, over tot het uitreiken of het doen uitreiken of betekenen aan de daarbij betrokkenen van alle stukken en beslissingen welke van administratieve autoriteiten afkomstig zijn en welke betrekking hebben op de toepassing van de douanewetten.

Artikel 18

De Overeenkomstsluitende Staten doen over en weer afstand van iedere aanspraak op terugbetaling van de kosten welke uit de toepassing van deze Overeenkomst voortvloeien, behalve wat betreft de aan deskundigen uitgekeerde vergoedingen.

Artikel 19

1. De douane-administraties van de Overeenkomstsluitende Staten zijn niet verplicht de in de Overeenkomst voorziene bijstand te verlenen in de gevallen waarin deze bijstand zou kunnen leiden tot aantasting van de openbare orde of van andere wezenlijke belangen van hun Staat.

2. Elke weigering van bijstand wordt met redenen oakleed.

Artikel 20

1. De verkregen gegevens, mededelingen en documenten mogen slechts worden benut voor de doeleinden van deze Overeenkomst. Zij mogen aan andere personen dan hen die belast zijn met het gebruik van de gegevens voor die doeleinden alleen worden medege-deeld indien de autoriteit, die de gegevens heeft verstrekt, daartoe uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven en voor zover de wetgeving van de Staat van de autoriteit, die de gegevens heeft ontvangen, zich niet tegen een dergelijke mededeling verzet.

2. De verzoeken, gegevens, rapporten van deskundigen en andere mededelingen waarover de douane-administratie van een Overeenkomstsluitende Staat beschikt door toepassing van deze Overeenkomst, genieten de bescherming welke de nationale wet van deze Staat geeft ten aanzien van gelijksoortige documenten en gegevens.

Artikel 21

Geen verzoek om bijstand mag worden gedaan indien de douane-administratie van de verzoekende Staat, in het omgekeerde geval, niet in staat is de verlangde bijstand te verlenen.

Artikel 22

De in deze Overeenkomst voorziene bijstand geschiedt rechtstreeks tussen de douane-administraties van de Overeenkomstsluitende Staten. Deze administraties stellen in onderling overleg de praktische uitvoering vast.

Artikel 23

1. De bepalingen van deze Overeenkomst vormen geen beletsel voor de toepassing van een ruimer wederzijdse bijstand welke sommige Overeenkomstsluitende Staten elkaar verlenen of zouden verlenen krachtens overeenkomsten of akkoorden.

2. Deze Overeenkomst is slechts van toepassing op het Europese grondgebied van de Overeenkomstsluitende Staten.

Artikel 24

1. Deze Overeenkomst zal worden bekrachtigd of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging of goedkeuring zullen worden nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Italiaanse Republiek, dat hiervan mededeling doet aan alle ondertekenende Staten.

2. Voor de Overeenkomstsluitende Staten die de akten van bekrachtiging of goedkeuring hebben nedergelegd, treedt de Overeenkomst in werking op de eerste dag van de derde maand na de nederlegging van de tweede akte van bekrachtiging of goedkeuring.

3. Voor elke Staat die deze Overeenkomst later bekrachtigt of goedkeurt, treedt zij in werking op de eerste dag van de derde maand na de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging of goedkeuring.

Artikel 25

1. Deze Overeenkomst wordt voor onbepaalde tijd gesloten.

2. Elke Overeenkomstsluitende Staat kan, op ieder tijdstip, deze Overeenkomst opzeggen drie jaar nadat zij voor genoemde Staat in werking is getreden, door middel van een tot het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Italiaanse Republiek te richten mededeling, dat van deze opzegging kennis geeft aan de andere Overeenkomstsluitende Staten.

3. De opzegging wordt van kracht na afloop van een termijn van zes maanden te rekenen van de datum waarop de kennisgeving daarvan door het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Italiaanse Republiek is ontvangen.

Deze Overeenkomst, welke is opgemaakt in één exemplaar, in de Duitse, de Franse, de Italiaanse en de Nederlandse taal, zijnde de vier teksten gelijkelijk authentiek, zal worden nedergelegd in het archief van de Regering van de Italiaanse Republiek, die een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift ervan zal doen toekomen aan elk van de ondertekenende Staten.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, behoorlijk gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te

Voor de Belgische Regering

Voor de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland

Voor de Franse Regering

Voor de Italiaanse Regering

Voor de Luxemburgse Regering

Voor de Nederlandse Regering

Aanvullend Protocol

Bij de ondertekening van de Overeenkomst tussen België, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland inzake wederzijdse bijstand tussen de onderscheiden douane-administraties hebben de ondergetekende gevolmachtigden de volgende eenstemmige verklaring gedaan, die een integrerend deel van de Overeenkomst zelf uitmaakt:

1. De bepalingen van deze Overeenkomst verplichten de douane-administraties niet tot het verstrekken van gegevens, verkregen van banken of daarmee gelijkgestelde inrichtingen.

2. De douane-administratie van een Overeenkomstsluitende Staat kan weigeren mededeling te doen van gegevens, waarvan het verstrekken, naar het oordeel van die Staat, de schending van een nijverheids-, handels- of beroepsgeheim met zich zou brengen. Elke weigering van bijstand wordt met redenen omkleed en zal indien de verzoekende Staat dit verlangt tussen de betrokken administraties worden besproken.

GEDAAN te,

Ontwerp-Protocol betreffende de toetreding van Griekenland tot de tussen de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap gesloten Overeenkomst inzake wederzijdse bijstand tussen de douane-administraties

De Regeringen van de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap,

Gezien de Associatieovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en Griekenland, ondertekend te Athene op 9 juli 1961,

Overwegende dat een zodanige Associatie mede omvat de oprichting van een douane-unie tussen de Overeenkomstsluitende Partijen,

Gezien de Overeenkomst inzake wederzijdse bijstand tussen de onderscheiden douane-administraties, ondertekend te Rome op

Ervan overtuigd dat de toetreding van Griekenland tot bovengenoemde Overeenkomst daadwerkelijk kan bijdragen tot de totstandbrenging en het functioneren van bedoelde douane-unie,

Zijn het volgende overeengekomen :

Artikel 1

Griekenland zal kunnen toetreden tot de Overeenkomst tussen België, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland inzake wederzijdse bijstand tussen de onderscheiden douane-administraties, ondertekend te Rome op (hierna te noemen "de Overeenkomst").

Artikel 2

De akte van toetreding van Griekenland zal worden nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Italiaanse Republiek, dat hiervan mededeling zal doen aan de andere Staten die de Overeenkomst hebben ondertekend.

De toetreding van Griekenland zal van kracht worden op de eerste dag van de derde maand na de nederlegging van de desbetreffende akte, indien de Overeenkomst op die datum reeds in werking is getreden; indien zulks niet het geval is, zal zij van kracht worden op het tijdstip waarop de Overeenkomst in werking treedt.

De toetreding zal gelden voor de Staten voor wie de Overeenkomst in werking is getreden overeenkomstig de bepalingen van artikel 24 van de Overeenkomst.

Artikel 3

Dit Protocol zal worden bekrachtigd of goedgekeurd en de akten van bekrachtiging of goedkeuring zullen worden nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Italiaanse Republiek, dat hiervan mededeling zal doen aan de overige ondertekenende Staten.

Het treedt ten aanzien van elk der Staten Partij bij het Protocol in werking op de dag van nederlegging van zijn akte van bekrachtiging of goedkeuring.

Dit Protocol, dat is opgemaakt in één exemplaar in de Duitse, de Franse, de Italiaanse en de Nederlandse taal, zijnde de vier teksten gelijkelijk authentiek, zal worden nedergelegd in het archief van de Regering van de Italiaanse Republiek, die een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift ervan zal doen toekomen aan elk van de ondertekenende Staten.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, behoorlijk gevolmachtigd, dit Protocol hebben ondertekend.

Gedaan te de